

คำนำ

ในสังคมยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว สภาพสังคมเปลี่ยนไป จากอดีต ปัญหาหลายด้านรุมล้อม ทั้งด้านอาชญากรรม เศรษฐกิจ ความเสื่อมทางสังคมและวัฒนธรรม ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงที่ส่งผลกระทบโดยตรงกับเด็กและเยาวชน และสิ่งสำคัญที่พบ คือ การแก้ไขปัญหาที่มุ่งแก้ไขที่ปลายเหตุ ยึดปัญหาเป็นที่ตั้ง แต่ถ้าเราลองเปลี่ยนแนวคิดเสียใหม่มองการเสริมสร้างและป้องกัน ร่วมกันสร้างภูมิคุ้มกันให้เกิดขึ้น ซึ่งเป็นวิธีที่ดีกว่า

การดำเนินงานต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย เปลี่ยนมุมมองการทำงานด้านเด็กและเยาวชนที่เน้นการสร้างเกราะป้องกัน หรือสร้างภูมิคุ้มกันที่แข็งแรงให้กับเด็กและเยาวชน ต้นทุนชีวิตไม่ได้มองแค่เพียงพฤติกรรมภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ยังมองถึงพฤติกรรมภายใน หรือการสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เกิดขึ้นกับสังคม

“ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย ไม่ใช่แค่เพียงทักษะชีวิตทั้งนั้นแต่รวมถึงจิตสำนึกด้วย” มนุษย์เราถึงแม้จะมีทักษะชีวิตมากมาย แต่ถ้าขาดจิตสำนึกก็จะเป็นคนที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ และยังก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงเช่นเดิม

“ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย” เป็นมุมมองการทำงานเชิงปัจจัยสร้างหรือคุณลักษณะที่ดีของเด็กและเยาวชน เป็นผลมาจากการได้รับการเสริมสร้างให้เกิดขึ้นตั้งแต่แรกเกิดจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากทั้งภายในตนเอง และสิ่งแวดล้อมรอบข้างไม่ว่าจะเป็น ครอบครัว โรงเรียน เพื่อน หรือชุมชน โดยจะส่งผลให้กับเด็กและเยาวชนเติบโตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย ๕ พลังสำคัญ คือ พลังตัวตน พลังครอบครัว พลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังชุมชน

จังหวัดศรีสะเกษ ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมสำรวจต้นทุนชีวิตและเยาวชนไทย ในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๑ จังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ดำเนินการสำรวจต้นทุนชีวิต เป็นเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยจำกัดกลุ่มเป้าหมายที่มีรอยต่อของการเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้นกำลังเข้าสู่วัยรุ่นตอนปลาย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาต้นทุนชีวิตที่อ่อนแอต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการสรุปผลการดำเนินการกระบวนการต้นทุนชีวิตครั้งนี้สามารถเป็นต้นแบบในการดำเนินการต่อไปในอนาคต

กลุ่มยุทธศาสตร์และเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม
สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดศรีสะเกษ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑	
บทนำ	๑
วัตถุประสงค์	๘
เป้าหมาย	๙
วิธีดำเนินงาน	๙
สถานที่ดำเนินการ	๙
ระยะเวลาดำเนินการ	๙
ผู้รับผิดชอบโครงการ	๑๐
การประเมินผล	๑๐
ตัวชี้วัดความสำเร็จ	๑๐
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	๑๐
บทที่ ๒ แนวคิด เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความสำคัญของต้นทุนชีวิต	๑๑
มุมมองการทำงานด้านเด็กและเยาวชน	๑๑
๕ พลังสำคัญเสริมสร้างต้นทุนชีวิต	๑๓
คุณสมบัติของเครื่องมือ	๑๔
ดัชนีชี้วัดต้นทุนชีวิตของเด็กและเยาวชนประกอบด้วย	๑๔
หมวดต้นทุนชีวิตภายนอก	๑๔
หมวดต้นทุนชีวิตภายใน	๑๕
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๖
ต้นทุนชีวิตของเด็กและเยาวชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๗
ข้อเสนอแนะมาตรการการสร้างต้นทุนชีวิตที่เร่งด่วนจากเด็กและเยาวชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๘
ต้นทุนชีวิตของเด็กและเยาวชนไทย	๑๙
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการ	
พื้นที่เป้าหมาย	๒๐
กลุ่มเป้าหมาย	๒๐
รูปแบบการสำรวจ	๒๐
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๒๐
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๒๑
การวิเคราะห์ผลข้อมูล	๒๕
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ผลสรุปการสำรวจต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย	๒๗

ตารางสรุปผลข้อมูลต้นทุนชีวิต	๒๙
สรุปผลจากตารางต้นทุนชีวิต	๓๒
ตารางเปรียบเทียบค่าคะแนนต้นทุนชีวิตของเยาวชนโรงเรียนราชินีไศล อำเภอรามราชไศล	๓๔
จังหวัดศรีสะเกษเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยกลางประเทศ	
บทที่ ๕ สรุปผล ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ	
วัตถุประสงค์	๓๕
เป้าหมาย	๓๕
ผลการดำเนินงาน	๓๖
ข้อเสนอแนะงานวิจัย	๓๘
ภาคผนวก	
แบบสอบถามต้นทุนชีวิต	
โครงการต้นทุนชีวิต	
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ	
ภาพกิจกรรม	

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรม

เยาวชนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนราชินีไศล อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ และคณะทำงาน
ขับเคลื่อนกระบวนการต้นทุนชีวิต

นางวัชรีย์ ธนบุญพิพัฒน์ ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม ชี้แจงเกี่ยวกับความเป็นมาของกระบวนการต้นทุนชีวิต

เยาวชนเข้ารับฟังความเป็นมาในการดำเนินการกระบวนการต้นทุนชีวิต

แบ่งกลุ่มเยาวชนออกเป็น ๙ กลุ่ม

คณะทำงานชี้แจงแบบสอบถาม

เยาวชนตัวแทนกลุ่มแจกแบบสอบถามและ คัดเลือกตัวแทนเยาวชนจากกลุ่มต่างๆ

แต่ละกลุ่มคัดเลือกตัวแทนกลุ่ม

เยาวชนรับทราบแนวทางการแก้ปัญหาหลังจากกรอกแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว

ที่ปรึกษา

นางสมรัก ศรีคง

นายสง่า ยอดไพอินทร์

คณะทำงาน

นางวัชรีย์ ธนบุญพิพัฒน์

นางสาวภณิดา จันทรส่อง

นางเอื้อนจิต เจตน์จงใจ

คณะทำงาน

วัฒนธรรมจังหวัดศรีสะเกษ

ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม

นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

นางวาสนา ภาคสินธุ์
นายศรายุทธ บุตรราช

นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ
นักวิชาการวัฒนธรรมปฏิบัติการ

วิเคราะห์ สรุปผล

นางสาวภณิดา จันทร์ส่อง

นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ

หน่วยงานองค์กร สถานศึกษาที่เกี่ยวข้องในการอนุเคราะห์กรอกข้อมูลทุกแห่ง